

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"27.12.1997 günlü, 23213 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazetede yayımlanarak 1.1.1998 tarihinde yürürlüğe giren 4316 sayılı 1998 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun "Yurtdışı Teşkilâtlarının Yeniden Düzenlenmesi" başlıklı 64. maddesinde, "Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler ile kamu iktisadi teşebbüslerine ait yurtdışı teşkilâtlarını yeniden düzenlemeye veya kaldırmaya, sürekli kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonlarını iptal etmeye ve halen yurtdışında sürekli görevli bulunan personelin görev sürelerini kısaltmaya, değişik kurumlara ait birimleri aynı çalışma mekanlarında toplamaya, ihtiyaç fazlası taşınır ve taşınmaz malların tasfiye edilmesi esas ve usullerini belirlemeye Dışişleri ve Maliye Bakanlığının müşterek teklifi üzerine Başbakan yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinde "sürekli yurtdışı teşkilâtından;

a. Dış temsilcilikler, Dışişleri Bakanlığının,

b. İhtisas birimleri ile dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilâtı ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının,

teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur veya akredite edilir, kaldırılır, birleştirilir veya değiştirilir." kuralına yer verilmiştir.

Anayasanın 87. maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasında; kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak ile bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek ayrı ayrı sayılmış; 88. maddesinde de; yasa tasarısı ve tekliflerinin TBMM'de görüşülme usul ve esaslarının içtüzükte düzenleneceği belirtilmişken; bütçenin görüşülme usul ve esasları Anayasa'nın 162. maddesinde hüküm altına alınmış; ayrıca 89. maddede, Cumhurbaşkanına Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen diğer yasaların aksine bütçe yasalarını bir daha görüşülmek üzere Meclise geri gönderme yetkisi tanınmamıştır.

Anayasanın 161. maddesinin son fıkrası "Bütçe Kanununa bütçeyle ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz" kuralını taşımakta olup; Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında, örneğin 10 Ocak 1992 günlü, 21107 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 27.11.1991 günlü, E:1991/37, K:1991/44 sayılı kararında da vurgulandığı üzere "bütçe ile ilgili hükümler" deyimini, mali nitelikli kurallar anlamında değil, bütçenin uygulanmasını kolaylaştırıcı, yasa konusu bir kuralı içermemek koşulu ile ancak açıklayıcı nitelikte hükümler olarak algılamak gerekmektedir.

Yukarıda genel hatlarıyla aktarıldığı üzere Anayasamızda bütçe yasaları ve diğer yasaları çıkarma yöntemleri ayrı ayrı düzenlenmiş olup, bu düzenleme karşısında, yasa konusu olacak hükümlerinin bütçe yasasında yer almasına veya bir yasa hükmünün bütçe yasasıyla değiştirilmesi veya kaldırılmasına olanak bulunmamaktadır.

Esas Sayısı : 1999/28
Karar Sayısı : 1999/38

Nitekim Anayasanın 161. maddesindeki yasaklayıcı kuralla; bütçe yasalarını kendi yapısına yabancı hükümlerden arındırmak, gerçek anlamda bütçe kavramı dışında kalan konulara bütçe yasalarında yer verilmemesini sağlamak amaçlanmıştır.

1998 Mali Yılı Bütçe Kanununun 64. maddesinde ise, içerdiği hükümler itibariyle başka bir yasa konusu olacak hususlar düzenlenerek 189 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de değişiklik yapılması sonucunu doğuran nitelikte düzenlemeye gidilmiş olduğu görüldüğünden anılan madde Anayasanın 161. maddesinin son fıkrasına aykırı görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle ve bir davaya bakmakta olan mahkemenin uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görmesi durumunda gerekçeli kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurusu gerektiğini düzenleyen 2949 sayılı Yasanın 28. maddesinin birinci fıkrası gereğince, 1998 Mali Yılı Bütçe Kanununun 64. maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, dosyada bulunan ilgili belgelerin onaylı birer örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, 6.7.1999 tarihinde oybirliği ile karar verildi.""